

Programm „SÜTIK“ – tugiisiku teenus narkootikume tarvitavatele/sõltuvusprobleemidega inimestele

Lisa 3

Teenuse kirjeldus

2019

Sisukord

Sissejuhatus	3
Tõendus põhjus ja põhimõtted	3
Teenuse eesmärk	3
Sihtrühm	4
Tugiisikule esitatavad nõuded	4
Tugiisiku töö põhimõtted	4
Suunamine politsei poolt	5
Suunamine kainestusmajast	5
Suunamine sündmuskohalt ja politseijaoskonnast	6
Koostöö kinnipidamiskeskusega	6
Transport	6
Teenuse kvaliteedi hindamine	6
Teenuste osutamise dokumenteerimine	7
Valvegraafik	7
Koostöö ja kohtumised	8
Tugiisiku töö kirjeldus	9

Sissejuhatus

Programm SÜTIK on tugiisiku teenus, mis on välja töötatud narkootikumide tarvitajatele/sõltuvusprobleemidega isikutele, et läbi nende elukvaliteedi parandamise tõsta nende eluga toimetulekut ja vähendada nende poolt toimepandavate süütegude arvu.

Programm võimaldab eelkõige politseiametnikel suunata või saata narkosüüteo toime pannud narkootikumide tarvitajaid karistuse asemel või selle alternatiivina tugiisiku programmi. Tugiisiku roll antud programmis on koostöös kliendiga toetada tema arengut ja leida talle vajalikke teenuseid, mis aitaks kliendil eluga paremini toime tulla sh tegeleda tarvitamisest tingitud probleemide lahendamiseks. Tugiteenused omavad olulist tähtsust sõltuvusprobleemiga isiku tervise parandamisel ja sotsiaalse tasakaalu saavutamisel. Sõltuvusprobleemiga isikutele suunatud tugiteenuseid on erinevaid, alates kahjude vähendamise teenustest, stabiilse elukoha leidmisest, tööle saamisest kuni sõltuvusravini välja.

Programm ehk tugiisiku teenus (edaspidi teenus) on kliendile tasuta ning sõltub isiku motivatsioonist ja soovist koostööd teha.

Tõenduspõhisus ja põhimõtted

Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) rõhutab, et narkootikumide süstivatele inimestele (NSI) kehtivad teiste ühiskonnaliikmetega võrdväärsed inimõigused, sh tervishoiu-, sotsiaal- ja õigusabi teenuste kättesaadavus ning kaitse alavääristava kohtlemise eest.

Narkootikumide tarvitajatele suunatud meetmed peavad rajanema nende vajadustel ja olema pigem positiivseid muutuseid toetavad kui sundi avaldavad. Inimeste abistamisel on oluline neid aktsepteerida sellistena, nagu nad on, väärtustades ja toetades iga tehtud positiivset muudatust. Prioriteediks on riskikäitumisega kaasneva võivate tervise- ja sotsiaalmajanduslike probleemide ennetamine või juba tekkinud probleemide lahendamine.

Teenuse eesmärk

Sõltuvusprobleemiga isikute tugiisiku teenuse eesmärk on nõustatava isiku iseseisva toimetuleku, tervise, töövõime ning elukvaliteedi parandamine läbi pideva toetamise ja kogemuste jagamise, nõustamise ja abiteenustega sidumise, samuti sotsiaalsete probleemidega toimetuleku soodustamine ning riskikäitumise vähendamine.

Lühiajalised ja pikaajalised eesmärgid kliendiga töötamiseks püstitatakse individuaalselt lähtuvalt konkreetse kliendi hetkeolukorrast, psühholoogilisest valmisolekust, majanduslikest võimalustest ning olemasolevatest abivõimalustest. Kliendile selgitatakse tööd alustades, millised võimalused on tugiisikul teda aidata ning kui kliendi ootused tugiisikule on ebarealistlikult kõrged ja eesmärkides ei ole võimalik ühiselt kokku leppida, ei pea tugiisik kliendiga koostööd alustama.

Teenuse (sotsiaalprogrammi) kestvus ühele isikule on vähemalt aasta (12 kuud). Peale seda tööd kliendiga jätkatakse, kuid töö maht sõltub konkreetsest kliendi olukorrast ja eelmisel aastal saavutatud muutustest.

Sihtrühm

Sõltuvusprobleemiga isikud on antud teenuse mõistes narkootilisi ja psühhotroopseid aineid ehk narkootikumide tarvitavad isikud alates 18-ndast eluaastast, kes on:

- kinni peetud narkootikumide tarvitamise või väikses koguses omamise tõttu ning suunatud politsei poolt teenusele,
- suunatud teenusele kinnipidamiskeskusest,
- suunatud teenusele vanglast (koostöö juhised väljatöötamisel),
- suunatud teenusele kriminaalhooldaja poolt,
- suunatud teenusele prokuratuurist (koostöö juhised väljatöötamisel)
- pöördunud teenusele omal soovil.

Kliendi teenusele suunamisel tuleb võimalusel arvestada tema poolt toimepandud süütegude iseloomu ning mitte suunata isikut, kes võib kujutada ohtu tugiisikutele või teistele klientidele.

Teenusele võib suunata ka inimese, keda ohustab tagasilangemine narkootikumide tarvitamisele.

Tugiisikule esitatavad nõuded

Teenust võivad osutada tugiisikud, kellel on (CV alusel):

- vähemalt keskharidus; soovitatavalt haridus (bakalaureus või magister) sotsiaalteaduste valdkonnas sh sotsioloogia, sotsiaaltöö, sotsiaalpoliitika, psühholoogia;
- eelnev kogemus töös sihtgrupiga (narkootikumide tarvitajad, õigusrikkujad, enim haavatavad sihtgrupid);
- soovitatavalt kogemusnõustamise oskused (läbitud kogemusnõustaja koolitus);
- tugiisiku oskused (läbitud tugiisiku koolitus)
- võrgustikutöö oskus (koostöö politsei, sotsiaaltöötaja jt spetsialistidega);
- hea pingetaluvus;
- soovitatavalt eesti ja vene keele valdamine suhtluskeele tasandil;
- valmisolek väljatöök, kohtumisteks väljaspool kontoripinda.

Tugiisiku töö põhimõtted

Tugiisik juhindub töös kliendiga nõustamise alustest.

Nõustamine tähendab:

- isikuga toetavate suhete loomist,
- eesmärgistatud vestluse pidamist,
- isiku tähelepanelikku ärakuulamist,
- isiku abistamist tema läbielamiste sõnadesse panemisel,
- isikule korrektse informatsiooni andmist,
- abi teadlike otsuste tegemisel;
- abi tugevate külgede äratundmisel ja arendamisel.

Teenusega liitumisel pakub tugiisik kliendile abi:

- Suhtlemisel erinevate ametiasutustega

- Dokumentide vormistamisel (ID-kaart, elamisluba, selle taotlemine ja pikendamine)
- Öömaja, varjupaiga või sotsiaalmajutusüksuses koha taotlemisel
- Sotisaaltoetuste taotlemisel
- Töövõimehindamise dokumentide täitmisel
- Töötukassa teenustele registreerimisel
- CV koostamisel ja tööotsimisel
- Võlanõustamisele suunamiselt
- Õiguslastele teenustele suunamisel
- Tööõiguslastele teenusele suunamisel
- Psühholoogilisele nõustamisele suunamisel
- Kogemusnõustamist kvalifikatsiooni olemasolul
- Infot arstiabi saamise võimalustest sh ravikindlustuseta isikutele
- Infot nõustamis-, ravi ja rehabilitatsiooniteenuste kohta ning abi teenusele pöördumisel

NB! Juhul, kui isik ise avaldab soovi, et ta tahab kohe pöörduda ravile, aga ei tea kuhu, siis aidatakse tal leida sobilikud võimalused, kohad ja ajad ning toetatakse teda kuni ravini jõudmiseni välja. Juhul, kui isik ei soovi kohe pöörduda ravile, jäädakse teda toetama muudes küsimustes kuni olukorra paranemiseni või huvi tekkimiseni ravile pöördumise vastu.

Soovitavalt on ühel täiskoormusega töötaval tugiisikul 12-25 klienti. Võimalik klientide arv sõltub kliendiga töötamise intensiivsusest (kui sageli kohtutakse, suheldakse telefoni või sotsiaalmeedia teel, külastatakse ametiasutusi), tugiisiku kogemusest jne.

Teenuse osutaja ja tugiisik tagavad, et tööülesandeid täites ei tarvita tugiisik narkootilisi aineid ega alkoholi ja neil puuduvad töö ajal tarvitamise jääknähud kuna selline käitumine seab ohtu tugiisiku suhte kliendiga ning tähendab töölt kõrvaldamist.

Suunamine politsei poolt

Teenuse osutaja, narkootikumide tarvitaval isikul on õigus keelduda kohtumisest tugiisikuga. Nii politsei töötajate kui ka tugiisikute ülesandeks on julgustada isikut võtma vastu abi.

Suunamine kainestusmajast

Teenusele suunatakse politsei poolt kainestusmajja (Merelahe tee 4, Tallinn) toimetatud isikud (narkojoove), kelle suhtes politsei menetlust ei alusta (Väärteomenetluse seadustik §3'1 lg 3 alusel). Tugiisiku teenus peab olema kättesaadav ööpäevaringselt.

Kainestusmaja töötaja võtab tugiisikuga ühendust 1,5-1 tundi enne isiku vabastamist. Ühendusel võtmisel antakse kogemusnõustajale teada kliendi vabanemise aeg (kainestusmaja), kliendi asukoht (sündmuskoht), kliendi keel ja sugu, võimalusel sissekirjutuse staatus

Kliendi kohta tugiisikule täpsemat infot ei anta ning klient võib ise otsustada, kas ta on nõus temaga kohtuma. Kainestusmajjas on olemas ruum, mida kogemusnõustaja saab esimesel kohtumisel kasutada ning seal on olemas hädaabi väljakutse nupud.

Suunamine sündmuskohalt ja politseijaoskonnast

Politseil on võimalik suunata isik tugiteenusele ka sündmuskohalt. Selleks võtab politsei töötaja tugiisikuga ühendust ning palub võimalikult kiiresti sündmuskohale kliendiga kohtumiseks tulla. Politsei töötajal ei ole reeglina võimalik jääda sündmuskohale tugiisikut ootama, millest lähtuvalt kutsutakse tugiisik sündmuskohale pigem erandjuhtudel.

Kui narkootikumide tarvitajat ei viida sündmuskohalt kainestusmajja kainenema, ega algatata menetlust, annab politsei töötaja narkootikumide tarvitajale infolehe tugiisiku kontaktidega ning julgustab iseseisvalt teenusele pöörduma.

Koostöö kinnipidamiskeskusega

Kinnipidamiskeskus asub aadressil Linnaaru tee 5/1, 75322 Rae vald.

Vähemalt kuuks ajaks etteulatuvalt koostatakse teenuse osutajate poolt eraldi valvegraafik. Valves olev tugiisik või koordinaator kontakteerub igal laupäeval vahemikus 9.-10.00 kinnipidamiskeskuse korrapidajaga telefonil nr 612 4610. Korrapidaja annab teada, kas kinnipidamiskeskuses on hetkel potentsiaalseid SÜTIKu kliente, kes on huvitatud tugiisikuga kohtuma. Kui kliente on, tuleb tugiisik nendega vestlema laupäeval vahemikus 9.-11.30 või 13.-16.00. Peale vestlust kinnipidamiskeskuses jätkab tugiisik tööd kliendiga ka väljaspool kinnipidamiskeskust kui klient seda soovib.

Koostöö kinnipidamiskeskusega tasustatakse sarnaselt politsei väljakutsega.

Vaata ka „Kinnipidamiskeskuses töötamise meelespea SÜTIKu tugiisikutele“.

Transport

Kohtumistele õigeaegselt kohale jõudmiseks saab tugiisik kasutada ühistransporti, isiklikku sõiduvahendit või vajadusel taksot/sõidujagamisteenust (kohale jõudmiseks piiratud aeg, öine kellaaeg, linnatranspordiga katmata ala). Taksoga võib sõita teenuse osutamise piirkonna piires selleks ettenähtud eelarvet ületamata. Kui takso/sõidujagamisteenuse kasutamine ei ole hädavajalik, kasutab tugiisik ühistransporti või oma autot, mille kulud kaetakse vastavalt organisatsioonis kehtestatud kulude hüvitamise korrale.

Teenuse kvaliteedi hindamine

Iga kliendi puhul mõõdetakse programmi tulemust läbi riskihindamise instrumendi, mida täidetakse iga kolme kuu tagant. Riskihindamise osaks on narkootikumide tarbimise ulatust mõõtev instrument DUDIT, mida täidetakse alguses, 6 kuu ja 12 kuu järel.

Võimalikud tulemusindikaatorid ning nende mõõtmine:

- Riskihindamine ehk isiku elukvaliteedi muutus (sotsiaal-psühholoogiline küsimustik programmi suunatud isikule kohe esimestel kohtumistel, seejärel iga kolme kuu tagant);

- Aine tarvitamisest loobumine või tarvitamise sageduse vähenemine (DUDIT programmi suunatud isikule kohe esimestel kohtumistel, 6 ja 12 kuu järel). DUDIT testi täitmine on kohustuslik.

Programmi suunamine ei välista isiku karistamist teiste programmis oldud ajal toime pandud rikkumiste eest, kuid võimaldab läbi koostöö arutada karistuse määra ehk pehmendavaid asjaolude olemasolu või puudumist.

Kvartaalselt antakse tagasisidet üldise programmi toimise kohta (kvalitatiivne tegevusaruanne), kus tuuakse välja programmi läbiviimisega seotud üldised probleemid ja õnnestumised.

Teenuste osutamise dokumenteerimine

Tugiisik kasutab teenuse osutamiseks koostatud dokumentide vorme, mis on kajastatud lepingu lisades ning mille rakendamine on lahti seletatud tugiisiku töö kirjelduses. Samuti dokumenteerib tugiisik tööd vastavalt oma tööandja kehtestatud korrale ja teeb sissekandeid oma asutuse standardi kohastesse dokumentidesse ning riskihindamise kaarti. Dokumentidesse kantakse sisse iga kohtumise kohta: kliendi ees- ja perekonnanimi, kuupäev, kellaaeg, kohtumise lühike kirjeldus (nt pöördumise probleem, lühikokkuvõtte tulemustest), järgmise kohtumise aeg.

Andmete kirjapanekul võetakse arvesse kõiki konfidentsiaalsusele esitatavaid nõudeid. Kui teenust osutatakse ning dokumenteeritakse isikustatult, on teenuseosutaja kohustatud järgima isikuandmete kaitse seaduses kehtestatud nõudeid.

Iga kuu lõpus edastab tugiisik organisatsiooni koordinaatorile info tema poolt sooritatud töö kohta järgmiselt:

- Klientide arv, kellega on alustanud tööd (sh mehed ja naised eraldi);
- Klientide arv, kes on teenuselt lahkunud;
- Klientide arv, kes on liikunud teise tugiisiku teenusele;
- Mitmel väljakutsel on käinud, kus täpselt ja mis kell;
- Mitmel korral on olnud valves;
- Tšekid esmase abi osutamise kohta kliendile.

Organisatsiooni poolne SÜTIKu koordinaator sisestab andmed organisatsiooni aruandesse ning esitab need vastavalt lepingus ettenähtud korrale TAI-le.

Aktiivseks kliendiks programmis loetakse inimest, kellega tugiisikul on olnud vähemalt üks kontakt viimase kolme kuu jooksul. Kui kolme kuu jooksul peale viimast kontakti ei ole tugiisik ega ka klient olnud omavahel ühenduses (nt klient ei vasta telefonile, on kolinud vms põhjusel), loetakse klient nõ passiivsete klientide nimekirja ning tugiisik ei ole kohustatud temaga kontakti otsima. Samas on soovitatav ka peale kolme kuu möödumist kliendiga kord kuus kontakti otsida.

Valvegraafik

Kuna teenus on kliendile ja politseile kättesaadav 24 tundi ööpäevas, kaetakse kõik ööpäevad valvegraafikuga. Ühe valvekorra pikkus on kuus tundi ning ööpäevas on neli valvekorda. Kuus on kokku

kuni 124 valvekorda. Valvekorrad tasustatakse põhitööajast eraldi. Põhitööaja graafik ei tohi kattuda valvegraafikuga.

Valvegraafiku koostamisel võetakse arvesse järgmist:

- Kuni 0,45 (k.a.) koormusega tugiisik võtab nädalas valveid vähemalt 18h ehk kolm valvekorda.
- Alates 0,5 – 1,25 koormusega tugiisik võtab samuti nädalas valveid 18h ehk kolm valvekorda.

Selline jaotus on põhjendatud kuna suurema koormusega töötavad tugiisikud teenindavad rohkem kliente ning seetõttu jääb neil vähem võimalust olla valves.

Kui valvegraafik võimaldab vähem valveid kui koormusjärgselt ette nähtud, lepitakse valvetunnid kokku vastavalt võimalusele ja vajadusele.

Koostöö ja kohtumised

Teenuse osutamist koordineerib sh korraldab koostöökohtumisi partnerite vahel (kord kuus) Tervise Arengu Instituut. Koostöökohtumistel tutvustatakse erinevaid tarvitajatele mõeldud või neid abistavaid teenuseid, viiakse läbi juhtumite arutelu ja supervisioon. Vajadusel kaasatakse kohtumistele politsei esindajaid või teisi vajalikke koostööpartnereid. Grupisupervisioon, kus osalevad kõik SÜTIKu tugiisikud, toimub kord kuus ning selle korraldab TAI. Igale tugiisikule on ette nähtud üks individuaalne supervisioon kvartalis, mis on kohustuslik. Kvalifitseeritud superviisori leiab teenuse osutaja arvestades võimaluse piires tugiisiku soove.

Koostöökohtumised toimuvad organisatsiooni siseselt vähemalt kord kuus.

Tugiisiku töö kirjeldus

Teenuse alustamine – esimene kohtumine

Narkootikumide tarvitaja (edaspidi klient) ja nõustaja kohtuvad esimest korda kainestusmajas, politseijaoskonnas või sündmuskohal enne kliendi vabastamist/vabastamise hetkel. Tugiisiku ülesanne on tutvustada teenust ja sellega kaasnevat võimalusi ning selgitada välja kliendi huvi teenusega liituda. Juhul, kui klient on motiveeritud ja on vabatahtlikult nõus programmiga liituma ning ei esine tema osalemist välistavaid asjaolusid, lepitakse kokku järgmine kohtumise aeg ning temaga kontakti saamise võimalused (sh võimalused, kuidas kliendiga ühendust saada ka juhul, kui ta näiteks kaotab telefoni). Esimese kohtumise kestvus on 15 minutit kuni üks tund, sõltuvalt kliendi suutlikkusest.

Esimesel kohtumisel on eesmärgiks:

- Professionaalse ja usaldusliku suhte loomine
- Lühinfo programmi kohta
- Uue kohtumise kokku leppimine
- Kliendi kontaktide saamine

Esimene kohtumine võib toimuda:

- kainestusmaja ruumides
- sündmuskohal, jaoskonnas vms politseiametniku poolt nimetatud koht
- muu koht – tugiisiku ja kliendi kokkuleppel võib kohtumine toimuda ka mõnes muus kohas näiteks nõustamiskeskuses või kohvikus. Oluline on tagada turvaline keskkond nii kliendile kui ka töötajale.

Esmakohtumisel vajalikud dokumendid:

- Programmi infoleht
- Programmis osalemise kinnitus

Tugiisikul on võimalus kasutada kliendi motiveerimiseks esimeseks vestluseks erinevaid vahendeid 5 euro väärtuses – näiteks toidupakett või tasuta arve kohvikus.

Äärmisel vajadusel on tugiisikul võimalik tasuta kliendi majutus (1 öö/kuus) varjupaigas või erakorralise meditsiiniabi ühekordse visiidi eest.

Näidis

„Tere, minu nimi on (kätlemine oleks soovitatav). Aitäh et oled nõus minuga rääkima, meil ei lähe kaua. Mis sinu nimi on?“

„Kuidas sa ennast tunnend? Tean omast käest/võib arvata, et kainestusmaja on üks ebameeldiv koht. Kas saan midagi praegu teha, et sul mugavam oleks? Soovid sa vett, kohvi ...? Mul on ühtteist kaasas seniks kui räägime.“

„Esiteks tahan öelda, et ma ei ole politseiametnik ega sotsiaaltöötaja. Olen inimene, kellel on varem narkootikumidega probleeme olnud, kuid olen nüüd nendest vabanenud/olen inimene, kes on tarvitajate töö raames tihedalt kokku puutunud. Olen siin selleks, et rääkida ühest huvitavast

programmist, millega on võimalik su elu erinevatel viisidel paremaks muuta – saame panustada sinu tervise parandamisele. Vajadusel aidata leida elu- või töökoht, teha korda kõikvõimalik paberimajandus nagu nt isikut tõendavad dokumendid jms. Vaata, mul on selle programmi kohta flaier ka. Selle võid endaga koju kaasa võtta. Muide, selles programmis ei pea sa koheselt narkootikumidest loobuma, see jääb puhtalt sinu enda otsuseks. “

„Ma ei hoia sind täna rohkem kinni, sul on isegi halb olla. Kas oled nõus minuga uuesti kokku saama, et saaksime pikemalt rääkida? Võiksime mingi aja ja koha kokku leppida, kui sulle sobib.“

Juhul kui sobib – „ Väga tore, teeme nii! Kas oled nõus enda telefoninumbrit andma, et saaksin sulle üks päev enne kohtumist helistada ja meelde tuletada, et meil on kokkusaamine?“

Juhul kui ei soovi aega kokku leppida – „Hästi, ma siis jätan sulle selle infolehe ja enda kontaktid, et saaksid minuga ise ühendust võtta kui soovid. Ma küll väga tahaksin su numbrit, et sulle uuesti helistada ja küsida, kas oled jõudnud selle peale mõelda, aga kui sa ei soovi anda, on see ka okei.“

„Kuidas sa koju saad? Võin sind ära visata või tellida takso, nagunii pean ise ka koju minema hakkama.“

„Oli väga tore sinuga tutvavaks saada, Ma siis helistan sulle veel, et kohtumist meelde tuletada/üle küsida kas oleksid programmist huvitatud. Kõike head sulle ja hoia ennast!“

Teenuse osutamine - teine kohtumine

Teisel kohtumisel (toimub kahjude vähendamise keskuses või muudes sobilikes ruumides) uuritakse, milliste probleemidega klient vastamisi seisab ning kuidas teda aidata. Selleks viiakse läbi ainete ning nende tarvitamise sagedust mõõtev küsimustik (DUDIT) ja riskihindamine. Tulemuste põhjal valitakse välja teema, milles klient ise soovib kõige enam muutusi näha (nt sotsiaalabi, dokumentide vormistamine, sotsiaalmajutus, toidu- ja riideabi, võlanõustamine, ravi jne).

Teise kohtumise peamised tugipunktid:

- Tutvusta programmi, sealseid võimalusi ja kliendi kohustusi programmis;
- Kuula ära tema lugu ja kaardista kliendi hetkeolukord (riskihindamine);
- Küsi, mis klienti praegu tema elus kõige rohkem häirib;
- Valige välja 1-2 teemat, millega edasi liikuda;
- Leppige kokku edasine tegevuste plaan olukorra muutmiseks;
- Leppige kokku järgmine kohtumine.

Teisel kohtumisel vajalikud dokumendid:

- Riskihindamise ankeet koos programmis osalemise kinnitusega lk 1
- Flaier või visiitkaart, kuhu märgitakse järgmise kohtumise kuupäev, kellaeg ja koht.

Näidis

„Mul on väga hea meel, et sa kohtumisele tulid. Kuidas sul läinud on?“

Konfidentsiaalsus:

„Ma tahan kindlasti öelda, et kõik mis me siin räägime, jääb meie vahele. Milles ma ei saa konfidentsiaalsust lubada on olukorrad, kus ma saan teada, et kellegi elu või tervis on vahetult ohus.¹ Samuti on iga inimese kohustus lastekaitse seadusest tulenevalt teavitada abivajavast ja hädaohus olevast lapsest.² Kõik korrad, kui mul selline teavitamiskohtus tekib, annan ma sulle enne teada, kui kuhugi pöördun.“

Teenuse osutamine – alates kolmandast kohtumist

Kohtumise peamised tugipunktid:

- Rääkige, mis vahepeal on toimunud;
- Vaadake üle, kuidas tegevusplaan on ellu viidud;
- Leppige kokku järgmised tegevused.

Teisel kohtumisel on tugiisiku ülesandeks:

- selgitada välja, kas klient on teenusest huvitatud
- uuesti tutvustada abistamise võimalusi
- selgitada kliendi kohustusi
- allkirjastada kliendiga teenusel osalemise kinnitus
- kuulata ära kliendi lugu – (riskihindamise ankeet)
- uurida, mis klienti praegu tema elus kõige rohkem häirib
- võtta **koos kliendiga** vastu otsus tegutsemiseks
- leppida kokku edasine tegevusplaan
- leppida kokku järgmine kohtumine

Kõik järgmised kohtumised toimuvad vähemalt üks kord nädalas (individuaalne, telefoni teel vms), kohtumise pikkus sõltub kliendist ja temaga tehtavast tegevusest. Kohtumistel tehtav töö põhineb riskihindamises välja tulnud ning kliendiga kokku lepitud vajadusi silmas pidades. Tulemusi hinnatakse riskihindamise abil iga kolme kuu tagant, et läbi selle markeerida toimunud muutusi.

Kohtumiste korraldamisel on oluline, et iga eelmise kohtumise lõpus lepitaakse kokku järgmine kohtumine. Kohtumised võivad toimuda nõustamiskeskuses või ka muus kliendiga kokkulepitud kohas. Kohtumistel arutab tugiisik kliendiga, mis vahepeal on toimunud. Koos vaadatakse üle, kuidas on õnnestunud ellu viia eelnevalt kokkulepitud tegevusplaan ning lepitaakse kokku järgmised sammud.

Kohtumise ajal (alates kolmandast) võib tugiisik minna koos kliendiga tutvuma mõne talle vajaliku teenusega või näiteks dokumente vormistama.

¹ Siia kuuluvad eelkõige isikuvastased kuriteod: vägistamine, tapmine, üliraske kehavigastuse tekitamine, jms.

² Abivajavast lapsest tuleb viivitamata teatada kohaliku omavalitsuse üksusele või lasteabitelefonil 116 111, hädasolevast lapsest hädaabinumbril 112.

Kohtumiste vältel on tugisikul võimalik pakkuda kliendile jook ja/või väike eine. Tugisiku käsutuses on rahaline ressurss äärmuslikeks hädaolukordadeks, nt kliendi paigutamiseks majutusteenusele või meditsiinilise esmaabi teenusele suunamiseks.

Kinnipidamiskeskuses töötamise meelespea SÜTIKu tugiisikule

1. Kinnipidamiskeskus asub aadressil Harju maakond, Rae vald, Soodevahe küla, Linnaaru tee 5/1. Transpordi kulud sinna jõudmiseks hüvitatakse SÜTIKu eelarvest vastavalt MTÜ transpordi hüvitamise korrale.
2. Töö kliendiga toimub laupäeviti vahemikus 13.30 – 16.00. Kui kliente ei ole, võib lahkuda varem.
3. Sisenemiseks vajutad väravate taga nuppu ja ootad kuni värav Sulle avatakse.
4. Sisenemisel ütled ametnikule, et oled SÜTIKu tugiisik ja oma nime.
5. **NB!** Võtad kindlasti kaasa **isikut tõendava dokumendi**. Selle loovutad sisenemisel peauksest ametnikule ning saad tagasi kinnipidamiskeskusest lahkudes.
6. Elektroonilised vahendid jm üleliigse, sh üleriided, telefon, võtmed, taskute sisu saad ära panna lukustatavasse kappi peaukse juures. Äärmisel juhul, kui soovid kaasa võtta sülearvuti, anna sellest teada marin.vaher@tai.ee laupäevale eelneval neljapäeval hiljemalt 16.00-ks.
7. Kui soovid kaasa võtta veepudeli ja midagi süüa **iseenda tarbeks**, siis need loovutad läbi valgustamiseks ametnikule ja saad tema käest tagasi peale turvakontrolli läbimist.
8. Dokumentidest võivad Sul kaasas olla:
 - SÜTIKu flaier
 - Nõusolekuleht programmis osalemiseks
 - Visiitkaart
 - Üks kirjutusvahend
 - Paar tühja A4 lehte märkmete tegemiseks
9. Peale turvakontrolli läbimist liigud ametniku saatel külastusruumi kus Sinu ja kliendi vahel on turvakaalutlustel purunematu klaassein.
10. Külastusruumi uks Sinu seljataga pannakse lukku.
11. Kui soovid nt külastada wc-d, katkestada vestluse kinnipeetavaga või lahkuda ruumist muul põhjusel, siis vajutad vastavat nuppu telefonil. Ametnik tuleb avama ust nii pea kui võimalik.
12. Kliendiga vestluse alustamiseks vajutad telefonil vastavalt tähistatud nuppu.
13. **NB!** Kinnipeetavale ei tohi vestluse jooksul anda midagi peale punktis 8 mainitud dokumentide. Keelatud esemete andmisel kinnipeetavale rikud seadust ning koostöö SÜTIKuga kahjuks peatatakse.
14. Kinnipidamiskeskuses tohib ringi liikuda vaid ametniku saatel kuna nii näeb ette sisekorra eeskiri.
15. Kinnipidamiskeskusest lahkudes ära unusta võtta kaasa oma isiklikke asju ja isikut tõendavat dokumenti.
16. Kui kinnipeetav palub Sul endale midagi tuua või võtta kellegagi ühendust, siis sellest soovist teavita Kinnipidamiskeskuse ametnikku. Ise kellegagi ühendust võtta ei tohi sel ajaperioodil kui kinnipeetav viibib Kinnipidamiskeskuses.
17. Kohtumine Kinnipidamiskeskuses on eelkõige selleks, et luua kontakt peatselt vabanema hakkava inimesega. Kui inimene avaldab selleks soovi, lepi temaga järgmine kohtumine kokku sõltuvalt tema vabanemise ajast.
18. Anna tagasisidet kohtumise kohta SÜTIKu koordinaatorile lähematel tööpäevadel.

AITÄH!

Памятка для опорного лица программы SÜTIK о порядке работы в Центре задержания

1. Центр задержания находится по адресу Harju maakond, Rae vald, Soodevahe küla, Linnaaru tee 5/1. Расходы на транспорт компенсируются из бюджета программы SÜTIK согласно порядку, установленному в НКО.
2. Работа с клиентом проходит по субботам с 13.30 до 16.00. Если клиентов нет, то можно уйти раньше.
3. Для входа нужно нажать кнопку за воротами и подождать, пока ворота не откроются.
4. На входе нужно сказать дежурному свое имя и что ты из программы SÜTIK.
5. **NB!** С собой обязательно нужно взять **удостоверяющий личность документ**. На входе документ отдаешь дежурному и получаешь обратно, когда уходишь.
6. Электронику и все остальное лишнее, в том числе верхнюю одежду, телефон, ключи, содержимое карманов и пр. оставляешь в закрывающемся на ключ шкафу у входной двери. В крайнем случае, если хочешь взять с собой компьютер, необходимо сообщить об этом по мейлу marin.vaher@tai.ee к 16.00 четверга, предшествующего субботе, в которую запланировано посещение.
7. Если хочешь взять с собой бутылку воды и что-то перекусить **для себя**, то эти вещи отдаешь дежурному на просветку и получаешь их обратно после контроля.
8. Из документов взять с собой разрешается:
 - a. Флайер о SÜTIKe
 - b. Лист согласия на участие в программе
 - c. Визитку
 - d. Одну ручку или один карандаш
 - e. Пару чистых листов А4 для записей
9. После прохождения контроля ты вместе с дежурным идешь в помещение для встреч, в котором в целях безопасности установлено непробиваемое стекло, разделяющее задержанного и посетителя.
10. После того, как ты вошел в помещение, дверь закрывается на ключ.
11. Если тебе нужно выйти из этого помещения, например, в туалет или после завершения общения с клиентом или по другой причине, то нажми соответствующую кнопку на телефоне. Дежурный придет и откроет дверь, как только сможет.
12. Для начала общения с клиентом нажми на соответствующую кнопку на телефоне.
13. **NB!** Задержанному нельзя передавать ничего, кроме указанных в п. 8 документов. Передавая запрещенные предметы задержанному, ты нарушишь закон, и сотрудничество с программой SÜTIK будет прекращено.
14. На территории и в помещениях Центра задержания можно передвигаться только вместе с дежурным – так предусмотрено правилами внутреннего распорядка.
15. Уходя из Центра задержания, не забудь забрать свои личные вещи и удостоверяющий личность документ.
16. Если задержанный будет просить тебя что-то ему принести или связаться с кем-то, то об этой просьбе(просьбах) ты обязан сообщить работнику Центра задержания. Пока задержанный находится в Центре, тебе самому нельзя ни с кем связываться по его просьбе.
17. Цель встречи в Центре задержания – это, прежде всего, наладить контакт с человеком, которого в скором времени освободят. Если человек изъявляет желание, то назначь время и место следующей встречи, исходя из даты его освобождения.
18. Обратную связь о встрече предоставь координатору SÜTIKa в ближайшие рабочие дни.

СПАСИБО!